

ZÁMER A PODKLADY NÁRODNÉHO PROJEKTU PRE PROGRAM SLOVENSKO 2021 - 2027

Názov národného projektu (ďalej aj „NP“)	Rodinné poradne II. - rozvoj poskytovania poradensko- psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny
Poskytovateľ	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Celkové oprávnené výdavky NP (v EUR)	39 887 616,-

Identifikácia budúceho žiadateľa¹

Obchodné meno / názov	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Sídlo	Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava
Právna forma	Rozpočtová organizácia
IČO	30794536
Štatutárny orgán	
Meno a priezvisko štatutára	Ing. Karol Zimmer

Identifikácia budúceho partnera²

Obchodné meno / názov	
Sídlo	
Právna forma	
IČO	
Štatutárny orgán	
Meno a priezvisko štatutára	

Zdôvodnenie potreby NP, konkrétneho žiadateľa a partnerov

<p>Vysvetlite, prečo je nevyhnutné realizovať NP, prípadne ako budú využité výstupy projektu. Zdôvodnite čo najpodrobnejšie prečo nemôže byť projekt realizovaný prostredníctvom výzvy na DOP na predkladanie žiadostí o NFP? Odôvodnenie vylúčenia výberu projektu prostredníctvom výzvy (prostredníctvom „súťažného postupu“).</p> <p>(napr. porovnanie s realizáciou prostredníctvom projektu realizovaného na základe výzvy na DOP vzhľadom na efektívnejší spôsob napĺňania cieľov Programu</p>	<p>Národný projekt (ďalej len „NP“) reflektuje na situáciu systémovo nedoriešenej oblasti odborného, najmä psychologického poradenstva pre jednotlivcov, páry a rodiny, teda poradenstva pre každého jednotlivca, rodinu, rodičov, manželov - klienta, ktorý potrebuje pomoc a hľadá spôsoby, ako sa orientovať vo svojich problémoch, ktorý sa cíti nekomfortne v dôsledku osobnostného, sociálneho a spoločenského rozpoloženia, t. j. poradenstvo zdravej populácii (účelom je duševným chorobám predchádzať nie ich liečiť, resp. poskytovať následnú starostlivosť). Potreba systémového doriešenia bola potvrdená aj výstupmi/výsledkami NP „Rodinné poradne - poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny“ (ďalej len „NP Rodinné poradne“, viac informácií dostupných na: https://ivpr.gov.sk/narodny-projekt-rodinne-poradne-poradensko-psychologicke-sluzby-pre-jednotlivcov-pary-a-rodiny/), ktorý bol zameraný na utvorenie podmienok pre výkon činností rodinných poradní (prostredníctvom (1.) zmapovania v danom čase existujúcej štruktúry v oblasti rodinného poradenstva; (2.) vytvorenia štandardov rodinných poradní; (3.) vytvorenia pilotných rodinných</p>
--	---

¹ V tomto dokumente je používaný pojem prijímateľ a žiadateľ. Je to ten istý subjekt, no technicky sa žiadateľ stáva prijímateľom až po podpísaní zmluvy o NFP.

² Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu partnerov.

<p>Slovensko 2021 – 2027, efektívnejšie a hospodárnejšie využitie finančných prostriedkov, efektívnosť služby poskytovanej cieľovej skupine, zabezpečenie štandardov kvality a pod.).</p>	<p>poradni a (4.) pilotného overenia štandardov rodinných poradní) a na ktorý predkladaný zámer NP nadväzuje.</p> <p>Žiadateľom NP bude Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „Ústredie PSVR“), ktorého kompetencie a úlohy vyplývajú z osobitných predpisov, akými sú najmä zákon č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.</p> <p>S ohľadom na cieľ, ako aj s ohľadom na vecné zameranie NP, charakter aktivít a geografický záber, nie je možné stanovené ciele dosiahnuť dopytovo-orientovanými projektmi.</p>
<p>Dôvod určenia budúceho žiadateľa národného projektu.³ Má budúci žiadateľ osobitné, jedinečné kompetencie na implementáciu aktivít národného projektu priamo zo zákona, osobitných právnych predpisov, resp. má budúci žiadateľ jedinečné postavenie na trhu a/alebo jedinečnú expertízu či kompetencie?</p>	<p>Budúci žiadateľ má osobitné, jedinečné kompetencie na implementáciu aktivít NP:</p> <p>Podľa § 4, ods. 6, písm. l), bod. 2. zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ústredie PSVR realizuje projekty zamerané na poskytovanie bezplatného poradenstva fyzickej osobe pri riešení problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch vrátane psychologického poradenstva.</p> <p>Okrem vyššie uvedeného je Ústredie PSVR zároveň partnerom NP Rodinné poradne zodpovedným za implementáciu podaktivity 1.3. Vytvorenie pilotných rodinných poradní (príprava podmienok) tohto NP; a ako také má v rámci problematiky riešenej v rámci predkladaného zámeru NP jedinečné postavenie.</p>
<p>Zdôvodnenie potreby partnera národného projektu (ak relevantné)⁴. Uvedte kritériá pre výber partnera⁵. Má partner jedinečné postavenie na implementáciu týchto aktivít? (áno/nie) Ak áno, na akom základe?⁶</p>	

<p>Uvedte akým spôsobom boli do prípravy NP zapojení relevantní partneri v súlade s článkom 8 nariadenia o spoločných ustanoveniach⁷. V prípade, ak žiadateľ spolupracoval s partnermi už pri príprave zámeru NP aj s partnermi, uveďte informáciu o ich</p>	<p>Do prípravy zámeru NP bolo zapojené Ústredie PSVR (budúci prijímateľ NP a zároveň partner aktuálne implementovaného NP Rodinné poradne) a Inštitút pre výskum práce a rodiny (prijímateľ aktuálne implementovaného NP Rodinné poradne).</p> <p>Zámer a parametre NP bol zároveň priebežne diskutovaný na zasadnutiach Koordináčného výboru NP Rodinné poradne (napr. so zastúpením Ministerstva zdravotníctva SR, Slovenskej komory sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce).</p>
--	--

³ Jednoznačne a stručne zdôvodnite výber prijímateľa NP ako jedinečnej osoby oprávnenej na realizáciu NP (napr. odkazom na Program Slovensko 2021 – 2027, v ktorom je priamo uvedený prijímateľ; odkazom na platné predpisy, podľa ktorých má prijímateľ osobitné, jedinečné/unikátne kompetencie na implementáciu aktivít NP priamo zo zákona; odkazom na národnú stratégiu, ktorá odôvodňuje jedinečnosť prijímateľa NP a pod.). V prípade, ak ide o prijímateľa, ktorý nie je určený v Programe Slovensko 2021 – 2027, alebo ktorého kompetencie nevyplývajú z osobitných predpisov podľa zákona č. 121/2022 Z. z., príslušná komisia pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027 schválením zámeru NP schvaľuje aj prijímateľa NP. V opačnom prípade sa prijímateľ NP neposudzuje.

⁴ Uvedte dôvody pre výber partnerov

⁵ Uvedte, na základe akých kritérií bol partner vybraný, alebo ak boli kritériá zverejnené, uveďte odkaz na internetovú stránku, kde sú dostupné. Ako kritérium pre výber partnera môže byť tiež uvedená predchádzajúca spolupráca žiadateľa s partnerom, ktorá bude náležite opísaná a odôvodnená, avšak nejde o spoluprácu, ktorá by v prípade verejných prostriedkov spadala pod pôsobnosť zákona o verejnom obstarávaní.

⁶ V prípade viacerých partnerov, doplňte údaje za každého partnera.

⁷ NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku

zapojení v tejto časti. V prípade nezapojenia partnerov do prípravy NP, uveďte dôvody ich nezapojenia. Konkrétne ide o: regionálne, miestne, mestské a ostatné orgány verejnej správy; hospodárskych a sociálnych partnerov; občiansku spoločnosť; výskumné organizácie a univerzity.	Do prípravy zámeru národného projektu boli zapojení relevantní zainteresovaní aktéri, zástupcovia občianskej spoločnosti, a to prostredníctvom konzultačného workshopu organizovaného MPSVR SR v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, ktorý sa uskutočnil dňa 06.06.2023. Zástupcovia jednotlivých partnerov, vrátane zástupcov občianskej spoločnosti budú pripomienkovať a schvaľovať zámer NP aj v rámci Komisie pri MV PSK pre cieľ politiky 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv.
Projekt so špecifickým určením pre marginalizované rómske komunity. ⁸	nie

Identifikácia projektu	
Názov projektu/akronym	Rodinné poradne II. - rozvoj poskytovania poradensko psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny
NACE projektu ⁹	88990 - Ostatná sociálna starostlivosť bez ubytovania i. n.
Štátna pomoc	mimo schém štátnej pomoci a pomoci de minimis
Kategórie regiónov	VRR / LMRR
Projekt s relevanciou k Integrovaným územným stratégiám	ÁNO / NIE (resp. ak je zameranie projektu IUS pole je automaticky áno)
Projekt s relevanciou k Udržateľnému rozvoju miest	NIE (pokiaľ vo výzve nie je uvedené inak)
Cieľ politiky súdržnosti	4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
Program	Program Slovensko 2021 - 2027
Fond	ESF+
Priorita	4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby
Špecifický cieľ ¹⁰	ESO4.12 Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí
Aktivita/akcia v súlade s P SK	Poskytovanie bezplatných poradensko-psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny
Opatrenie (ak je to relevantné)	nerelevantné
Kategorizácia za konkrétne špecifické ciele	
Oblasť intervencie	163. Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí
Typ územia	33. Iné prístupy – Žiadne územné zameranie
Forma financovania	Grant

Miesto realizácie projektu
Žiadateľ definuje miesto realizácie projektu. V prípade investičných projektov sa miestom realizácie projektu rozumie miesto fyzickej realizácie, t. j. miestom realizácie projektu sa rozumie miesto, kde budú umiestnené a využívané výstupy investičných aktivít projektu. V prípade projektov, ktoré nemajú jednoznačne definovateľné investičné výstupy sa miestom realizácie rozumie miesto, kde sa realizuje prevažná časť aktivít projektu a kde sú prevažne využívané výsledky projektu vzhľadom na

⁸ Zo zoznamu sa vyberie: "áno" v prípade, ak sa celý NP plánuje realizovať výhradne v lokalitách Atlasu rómskych komunít a súčasne bude financovaný z alokácie so špecifickým určením pre marginalizované rómske komunity; "častočne" v prípade, ak sa projekt plánuje realizovať/aj realizovať (časť projektu) v lokalite Atlasu rómskych komunít a súčasne bude financovaný z alokácie bez špecifického určenia pre marginalizované rómske komunity; "nie" v prípade, ak projekt sa neplánuje realizovať v lokalite Atlasu rómskych komunít.

⁹ Podtrieda podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností Vyhlášky ŠÚSR 306/2007 Z.z. z 18. júna 2007

¹⁰ Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu priorít a špecifických cieľov.

cieľovú skupinu. V prípade projektov zasahujúcich celé územie SR sa miesto realizácie projektu uvádza na úroveň všetkých regiónov vyšších územných celkov. Kategória regiónu sa vyplní v súlade s miestom realizácie projektu v časti Identifikácia projektu.

Štát	SK0 Slovenská republika
Región (NUTS II)	SK01 Bratislavský kraj SK02 Západné Slovensko SK03 Stredné Slovensko SK04 Východné Slovensko
Vyšší územný celok (NUTS III)	SK010 Bratislavský kraj SK021 Trnavský kraj SK022 Trenčiansky kraj SK023 Nitriansky kraj SK031 Žilinský kraj SK032 Banskobystrický kraj SK041 Prešovský kraj SK042 Košický kraj

Predpokladaný časový rámec¹¹

Dátum vyhlásenia výzvy vo formáte mesiac/rok	09/2023
Plánovaný štvrtrok podpísania zmluvy o NFP s prijímateľom (ak je to relevantné)	4Q/2023
Plánovaný štvrtrok spustenia realizácie NP	1Q/2024
Predpokladaná doba realizácie NP v mesiacoch	43 mesiacov (do 07/2027)

Popis projektu

Stručný popis projektu

NP bude implementovať Ústredie PSVR prostredníctvom 46 rodinných poradní po celom Slovensku. Hlavným cieľom NP je prispieť k systémovému riešeniu v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácie utvorením podmienok pre rozvoj poskytovania odborného, najmä psychologického poradenstva pre jednotlivcov, páry a rodiny pri riešení problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch. Uvedený cieľ bude dosiahnutý prostredníctvom dotvorenia celoslovenskej siete rodinných poradní, poskytovania odborného poradenstva v rodinných poradniach (resp. v prípade potreby aj mimo priestorov rodinnej poradne) a výkonu odborných činností (preventívne aktivity, osвета, cielené informovanie cieľových skupín NP o dostupných sociálnych službách, vyhľadávanie, motivovanie a sprevádzanie) mimo priestorov poradní pre cieľové skupiny NP, skvalitňovania výkonu odborných činností v rodinných poradniach. Cieľovými skupinami projektu sú seniori ako FO, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, FO v nepriaznivej sociálnej situácii, príslušníci marginalizovaných komunit vrátane MRK, domácnosti v hmotnej núdzi, osoby so zdravotným postihnutím, mladí dospelí odchádzajúci z ústavnej starostlivosti, mladí dospelí, plnoleté FO, zotrúvajúce po ukončení ústavnej starostlivosti v CDR do času osamostatnenia sa, najdlhšie do 25 r. veku (27 r. veku), domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby, sociálne znevýhodnené rodiny s deťmi ohrozené stratou bývania a zamestnanci v oblasti sociálneho začlenenia vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore. Očakávame, že v rámci projektu budú poskytnuté poradensko-psychologické služby cca 22 568 klientom. Sledovaným merateľným ukazovateľom v rámci NP bude počet osôb vykonávajúcich sociálne alebo asistenčné služby.

¹¹ Termíny v tabuľke nie sú záväzné.

Predpokladáme, že po skončení NP budú rodinné poradne funkčné a uznávané inštitúcie spĺňajúce podmienky poskytovania odborného poradenstva a že sa stanú súčasťou odborného poradenstva pre verejnosť.

Popis východiskovej situácie

a. Relevancia k východiskovým dokumentom

TZP - Národný strategický politický rámec pre sociálne začlenenie a znižovanie chudoby

Realizácia NP prispeje k plneniu kritéria 1., 2. TZP: 1. Analýza založená na dôkazoch týkajúcich sa chudoby a sociálneho vylúčenia vrátane chudoby detí, prístupu ku kvalitným službám pre deti v zraniteľných situáciách, ako aj bezdomovectvo, priestorovú segregáciu a segregáciu vo vzdelávaní, obmedzený prístup k základným službám a infraštruktúre a špecifické potreby zraniteľných osôb, 2. Opatrenia na zabránenie a boj proti segregácií vo všetkých oblastiach vrátane sociálnej ochrany, inkluzívnych trhov práce a prístupu ku kvalitným službám pre zraniteľných ľudí vrátane migrantov a utečencov.

Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 (prijatý uznesením vlády č. 657 zo 16. novembra 2021) sa zaoberá všetkými oblasťami života ľudí v procese ich starnutia a jeho víziou je podporiť budovanie udržateľnej spoločnosti. Jedným zo strategických cieľov je „podpora medzigeneračnej solidarity a dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov ako základu fungovania rodiny a plnenia jej úloh v rodinnom životnom cykle“.

Štatút Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie - Rada je stálym poradným orgánom vlády Slovenskej republiky, ktorý plní koordinačné, konzultatívne a odborné úlohy v oblasti ochrany a podpory duševného zdravia, prevencie vzniku duševných porúch, psychodiagnostiky, liečby duševných porúch, následnej starostlivosti o pacientov s duševnými poruchami, výskumu duševného zdravia, vzdelávania odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie a služby, tvorby politiky duševného zdravia a sledovania kvality v uvedených oblastiach. (Článok 2 uvedeného Štatútu)

Štatút výboru pre primárnu prevenciu Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie - Výbor je stálym koordinačným, konzultatívnym a odborným orgánom Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie pre otázky týkajúce sa podpory duševného zdravia a prevencie vzniku psychických porúch. (Článok 2, bod. 1) uvedeného Štatútu).

Štatút Rady vlády Slovenskej republiky pre rodinu a demografický vývoj - Rada je prierezovým odborným, poradným a koordinačným orgánom vlády Slovenskej republiky v oblasti ochrany a podpory rodín a demografického vývoja. Jej poslaním je podporovať integráciu a synergiu príslušných štátnych, odborných a spoločenských inštitúcií pôsobiacich v oblasti rodinnej politiky s cieľom navrhovania efektívnych riešení za účelom dosiahnutia zlepšenia plnenia funkcií rodiny, priaznivého demografického vývoja a zmiernenia procesu

Dohovor o právach dieťaťa a jeho opčné protokoly - napr. Článok 18, bod. 2. Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého „za účelom zaručenia a podpory práv ustanovených týmto Dohovorom poskytujú štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, rodičom a zákonným zástupcom potrebnú pomoc pri plnení ich úloh výchovy detí a zabezpečujú rozvoj inštitúcií, zariadení a služieb starostlivosti o deti“.

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho opčný protokol – napr. Článok 4, bod. 1., bod h) Dohovoru podľa ktorého sa na účel zabezpečenia a podporovania plného uplatňovania všetkých ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím bez akéhokoľvek diskriminovania na základe zdravotného postihnutia zmluvné strany zaväzujú „poskytovať osobám so zdravotným postihnutím prístupné informácie o pomôckach na mobilitu, o zariadeniach a podporných technológiách vrátane nových technológií, ako aj o iných formách pomoci, o podporných službách a zariadeniach“

Zákon č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov vo vzťahu ku kompetencii Ústredia PSVR

Zákon č. 199/1994 o psychologickkej činnosti a Slovenskej komore psychológov vo vzťahu k odbornej psychologickkej činnosti

b. Predchádzajúce analýzy

Zámer NP nadväzuje na a vychádza

z materiálu „Aktuálny stav poradenstva pre jednotlivca, pár a rodinu na Slovensku“ (Bednárík a kol., 2022;). Ide o výstup podaktivity 1.1. „Zmapovanie existujúcej štruktúry rodinných poradní“ NP Rodinné poradne. Súčasťou uvedeného materiálu je aj kapitola venovaná zahraničným skúsenostiam.

Vyberáme zo záverov/odporúčaní riešiteľov (Bednárík a kol., 2022, s. 111 - 112):

„... na základe pozitívnych výsledkov dlhoročných skúseností analyzovaných krajín, na tomto mieste zdôrazníme niektoré všeobecné odporúčania, ktoré sú spoločné pre všetky tieto systémy:

- **zabezpečenie dostupnosti rodinných poradní (rodinného poradenstva) v jednotlivých regiónoch, aj s prihliadnutím na miestnu realitu a potreby potenciálnych klientov;**
- **zabezpečenie prepojenia informácií (údajov) o jednotlivých subjektoch poskytujúcich poradenstvo a rodinnú mediáciu v regiónoch.** To umožní poradcom v rodinných poradniach v prípade, že si situácia bude vyžadovať inú odbornú oblasť, akú poskytuje rodinný poradca, **nasmerovať klienta k príslušnému špecialistovi.**

1. zo „Štandardov rodinných poradní“ (Baranovská a kol., 2022; v prílohe predkladaného zámeru NP) – ide o výstup podaktivity 1.2. „Vytvorenie štandardov rodinných poradní“ NP Rodinné poradne. Uvedený materiál je „spracovaný ako úvodný materiál, ktorý odkazuje na jednotlivé interné normy, všeobecne záväzné právne normy a iné materiály, ktoré definujú štandardy rodinných poradní pre jednotlivé oblasti. Materiál súčasne uvádza indikátory kvality, ktoré sú navrhnuté ako referenčný rámec pre posúdenie dodržiavania štandardov.“ (Baranovská a kol., 2022). Ide o nasledovné oblasti, resp. štandardy:

- Prevádzkové štandardy,
- Personálne štandardy (so špecifikáciou jednotlivých odborných pozícií),
- Etický kódex zamestnancov rodinných poradní,
- Poskytovanie služieb,
- Reporting.

V súvislosti so Štandardami rodinných poradní (ďalej len „Štandardy“) je potrebné uviesť, že v čase prípravy predkladaného zámeru prebieha podaktivita 1.4. „Pilotné overenie štandardov rodinných poradní“ NP Rodinné poradne. Ide o analýzu implementácie vytvorených Štandardov. Výstup bude obsahovať analýzu skúseností, bariér a rizík spojených s implementáciou Štandardov. Finálna verzia Štandardov tak bude k dispozícii až po ukončení implementácie NP Rodinné poradne (12/2023) a následne bude zohľadnená v praxi rodinných poradní.

2. z výsledkov monitoringu poskytovaných služieb v pilotných rodinných poradniach, resp. z komentárov k činnosti ROPO (zdroj: IVPR).

Z uvedeného vyplýva, že:

V období apríl – december 2022 bolo v pilotných rodinných poradniach (Trnava, Žilina, Košice, Nové Zámky, Humenné) celkovo poskytnutých 1 407 konzultácií.

Odborné poradenstvo bolo poskytnuté pre 438 všetkých klientov, z toho bolo:

- 374 individuálnych klientov, z ktorých bolo 53 následne odoslaných do inej odbornej starostlivosti,
- 31 párov, ktoré vyhľadali poradenskú pomoc,
- 33 rodín, ktorým bol poskytnutý niektorý druh poradenstva, z ktorých bola 1 rodina distribuovaná do inej odbornej starostlivosti.

Pokiaľ ide o **jednotlivé odborné poradenské služby z hľadiska riešených problematík** - preferované služby – išlo o:

1. **osobnostné poradenstvo** (rozvoj osobnosti): **378 poskytnutých konzultácií**, čo tvorí 26,8% z celkovo poskytnutých poradenských služieb,
2. **poradenstvo pri rodinných vzťahových problémoch** (problémy v spolunažívaní rodiny – manželia/partneri, st. rodičia a deti, vrátane intervencie v rodine): **244 poskytnutých konzultácií**, čo je 17,3% z celkového počtu poskytnutých konzultácií,
3. **poradenstvo pri partnerských problémoch** (v manželskom zväzku): **189 poskytnutých konzultácií**, čo tvorí 13,4% z celkového počtu poskytnutých konzultácií,
4. **poradenstvo pri výchovných problémoch a rodičovstve** (okrem šikany): **119 poskytnutých konzultácií**, čo predstavuje 8,4% z celkového počtu poskytnutých konzultácií,
5. **poradenstvo pri partnerských problémoch** (partneri, nie v manželskom zväzku): **110 poskytnutých konzultácií**, čo je 7,8 % z celkového počtu poskytnutých konzultácií,

Za obdobie 01.01.2023 – 31.05.2023 bolo v pilotných rodinných poradniach celkovo poskytnutých 1 895 odborných konzultácií, z toho formou face to face 1 714 konzultácií a dištančnou formou 181 konzultácií. V 941 prípadoch boli poskytnuté odborné činnosti prvého kontaktu s klientmi resp. poskytnuté informácie asistentkami rodinných poradní a v ďalších 51 prípadoch bola klientom poskytnutá pomoc pri vypisovaní odborných dokumentov.

Odborné poradenstvo bolo celkovo za celé obdobie fungovania ROPO poskytnuté pre:

- 682 individuálnych klientov, z toho v r. **2023 ich bolo 335**,
- 80 párov, z toho v r. **2023 vyhľadalo poradenskú pomoc 46 párov**,
- 47 rodín, z toho v r. **2023 bol poskytnutý niektorý druh poradenstva 25 rodinám**.

V rodinnej poradni v najvyššom počte hľadali odbornú pomoc manželia/partneri, rodičia aj jednotlivci, ktorí potrebovali **psychologické poradenstvo**. V rámci neho riešili opäť vzťahové manželské/partnerské problémy. Išlo napríklad o problém krízy vo vzťahu, problémy v komunikácii, vyhorenie vo vzťahu, vzájomné pociťovanie krívd z nenaplnených potrieb, rozdielnosť predstáv o rodinnom živote/o rolách muža a ženy v rodine, o odlúčenie vplyvom zahltenia inými povinnosťami, o rozdielne predstavy o výchove detí, o stratu dôvery, zanedbávanie vzťahu, o problémy/nesúlad v sexuálnom živote, o nedostatok intimity, neveru a pod.

Vysokú frekvenciu zaznamenali rodinné poradne aj pri riešení vzťahových, rodinných problémov súvisiacich so spolunažívaním rodiny (najmä problémy v komunikácii, vzájomné pociťovanie krívd z nenaplnených potrieb, problémy s adaptáciou a zvládaním životných zmien, spolunažívanie viacerých generácií, zvládanie nárokov na spolužitie s členom rodiny s chronickým/psychiatrickým ochorením) a v osobnostnej problematike (riešenie problémov s adaptáciou a zvládaním životných zmien, s vyrovnávaním sa so záťažovou situáciou, s problémami s dysfunkčnou v komunikácii a riešením konfliktov vo vzťahoch, ale aj napr. emocionálnej regulácii atď.).

c. Súvisiace projekty

Predkladaný zámer NP priamo nadväzuje na aktuálne prebiehajúci pilotný NP Rodinné poradne a zohľadňuje výsledky/dopady uvedeného NP (napr. potvrdenú potrebu poskytovania dostupných a bezplatných poradensko-psychologických služieb jednotlivcom, párom a rodinám a záujem o tieto služby cieľovými skupinami NP, pričom ako východisko pre poskytovanie uvedených služieb používa Štandardy vytvorené a priebežne testované v rámci NP Rodinné poradne).

Predkladaný zámer NP rozširuje pôvodný záber NP Rodinné poradne (5 pilotných rodinných poradní) o ďalších 41 poradní, čím zvyšuje dostupnosť bezplatných poradensko-psychologických služieb.

Zároveň oblasť poradenstva v praxi rodinných poradní rozširuje v súlade s výstupmi NP Rodinné poradne a požiadavkami praxe o „aktivačný prvok“, t.j. posúva odborné činnosti rodinných poradní cielene do regiónov – terénu a to v dvoch rovinách. Na jednej strane reaguje na identifikovanú potrebu sieťovania možných spolupracujúcich subjektov a potrebu koordinácie aktivít cielene na podporu rodín vrátane utvárania podmienok na tvorbu prorodinných preventívnych a osvetových aktivít zodpovedajúcich potrebám, možnostiam tej ktorej obce – regiónu. Nie je ambíciou duplikovať v tom ktorom regióne aktuálne aktivity, ale na základe znalostí miestnych podmienok zapojiť sa do existujúcich sietí a obohatiť ich o aktivity smerované na podporu a stabilitu rodiny, a posilnenie duševného zdravia jej členov. Druhou rovinou je zameranie sa na vyhľadávania potenciálnych klientov rodinných poradní, motiváciu a sprevádzanie, t.j. činnosti, ktoré je nutné vykonávať primárne v externom

prostredí rodinnej poradne. Opäť nepôjde o duplicitu, či suplovanie existujúcich systémov, ale o ciele terénne poradenstvo smerované na aktiváciu klienta k spolupráci či už s rodinnou poradňou alebo inými zdrojmi pomoci. Z tohto dôvodu sú v NP zaradené aj nové pracovné pozície:

Regionálneho/Regionálnej koordinátora/ky podpory rodiny- s cieľom systematicky realizovať sociálnu prevenciu formou osvetových vzdelávacích preventívnych programov na regionálnej úrovni (sieťovacie stretnutia, odborné edukačné semináre pre subjekty štátnej a verejnej správy, samosprávy, mimovládne organizácie, cirkevné spoločenstvá, záujmové formálne i neformálne skupiny, preventívne výcvikové programy, prednášky a besedy pre verejnosť, a pod.) a

Terénneho/terénnej konzultanta/ky – s cieľom aktívneho vyhľadávania a následného poskytnutia základného poradenstva a sprevádzania klientov/klientiek k službám potrebným k riešeniu ich negatívnej životnej situácie (zahŕňa aj služby/činnosti, ktoré sú poskytované inými subjektami, ako rodinnými poradňami).

Uvedené pracovné pozície zároveň pracovnými činnosťami podporia aktuálne pilotné testované pracovné pozície, ktoré sa osvedčili a to pozícia psychológa, sociálneho pracovníka a ďalších odborníkov – poradcov (napr. liečebno-pedagogické, špeciálno-pedagogické, poradenstvo v právnych problémoch a pod.) s dôrazom na zabezpečenie psychologického poradenstva tak, ako nasvedčujú výsledky pilotného testovania skladby odborných činností rodinnej poradne.

V projekte budú identifikované subjekty pre rozvoj spolupráce (nadrezortnej, medzi-sektorovej) v oblasti intervencií v prospech rôznych znevýhodnených skupín populácie, napr. detí v riziku, vrátane ich rodín, seniorov, ľudí so zdravotným znevýhodnením atď. Zároveň projekt zabezpečí vhodné aktivity pre rozvoj takejto spolupráce.

d. Problémové oblasti

Vo všeobecnosti NP prispieva k systémovému riešeniu v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácie utvorením podmienok pre rozvoj (vrátane zvýšenia dostupnosti) poskytovania odborného, najmä psychologického poradenstva pre jednotlivcov, páry a rodiny pri riešení problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch.

Súvisiace známe problémy (Bednárík a kol., 2022, s. 112 - 116):

1. Postrehy poskytovateľov psychologicko-poradenských služieb:

- a. U klientov, ktorí prichádzali **ako jednotlivci**, prevládali emocionálne problémy (31,7%), problémy nefunkčnej komunikácie (28%), osobnostné problémy (23%), problém zvládania záťažových situácií (23,4%) a depresívne a úzkostné stavy (21,7%).
- b. Klienti, ktorí prichádzali **v páre** riešili prioritne komunikačné problémy (40,4%), zvládanie konfliktných situácií (34,3%), problémy emocionálneho prežívania (16,6%), zvládanie nevery (26,5%), sexuálny problém (22,4%) a závislosť (18,3%).
- c. Pri **problematike rodiny** sa v najvyššej miere vyskytujú **problémové rodinné vzťahy** (44,5%), **výchovné problémy** (30,2%). Klienti okrem aktuálne riešených problémov vyjadrili záujem riešiť aj **zvládanie rozvodu rodičov u maloletých detí**.

2. Výsledky prieskumu potrieb klientov:

- a. U klientov, ktorí prichádzali do poradní ako **jednotlivci** dominovali najmä komunikačné problémy. Ďalšou prioritou sa ukázali emocionálne problémy, pociťované ako smútok, úzkosť, nezmyselnosť a pod. Osobnostné problémy jednotlivcov prejavujúce sa napr. ako samotárstvo, nepriebojnosť, pocity menejcennosti.
- b. Klienti prichádzajúci ako **pár**, najfrekvencovanejšie riešili problém nedostatočnej, či nefunkčnej komunikácie. Ďalším problémom páru je zvládanie konfliktných situácií, ktoré je neraz veľmi vyčerpávajúce, dlhotrvajúce, s negatívnym emocionálnym nábojom a bez výsledného efektu. Emocionálne problémy páru ako strach z budúcnosti, odlúčenia, z prázdnoty môžu byť prejavom prekonávania krízy vzťahu. Ďalším riešeným problémom sú závislosti u niektorého z manželov/partnerov
- c. Medzi problémy, s ktorými prichádza do poradne **rodina**, sú prioritne zastúpené výchovné problémy. Zvládanie rozvodu rodičov maloletými deťmi je pre deti silný emocionálny zážitok sprevádzaný neistotou, strachom z neznáma čo ich čaká, dokonca aj pocitmi viny.

- d. V problematike **skupiny** sa najvýraznejšie prejavili **problémy so začlenením sa do skupiny**. Vyskytli sa najmä v súvislosti so skupinami detí v školskom prostredí a v CDR, riešené boli v spolupráci s CPaP a CDR.

3. Na čo je potrebné upriamiť pozornosť

- a. V sledovaných **psychologických poradniach** boli zisťované problémy, ktoré sú psychologickým a iným odborným poradenstvom najmenej pokryté. Išlo najmä o **problematiku spolužitia manželov po odchode do dôchodku, problematiku finančnej nedostatočnosti, smútkové poradenstvo a syndróm prázdneho hniezda**.
- b. Významné zistenia súviseli s vplyvom pandémie. Výsledky dotazníkového prieskumu poukázali na nutnosť riešenia najmä **úzkostných a depresívnych stavov**, ktoré sa vyskytovali v najvyššej miere (63%). Vysoké zastúpenie medzi neriešenými problémami v dôsledku pandémie mala aj **absencia sociálnych kontaktov** (55%). Rovnako vysoké zastúpenie medzi spomenutými problémami mala **závislosť na PC hrách u detí a adolescentov** (55%), **zvládanie straty blízkej osoby** (54%), **problémy násillia v rodine, či domáceho násillia** (51%). V nižšom počte boli evidované problémy ako **strach o blízkych členov rodiny** (45%), **osamelosť klientov ZSS, DSS, Domovy pre seniorov** (40%), **psychické zvládanie samotného ochorenia** (39%), **panické ataky pri kontakte s inými osobami** (32%), **presýtenosť vzťahov v rodine počas lock downu** (27%), **strach z on-line priestorov** (22%) a **pocity viny v prípade prenesenia nákazy na členov rodiny** (22%).
- c. Výsledky prieskumu poukazujú na to, že z predkladaných možností sa ako bariéra v prístupe k psychologickému poradenstvu považuje najmä **jazyková bariéra, platiace poradenstvo a povinné administratívne úkony**.
- d. Prieskum v oblasti **priorít** poukázal na **nutnosť obnovenia preventívno- výchovných aktivít**.
- e. Zo strany klientov poradní boli najviac akcentované potreby zabezpečenia poradenského procesu, ktorý by bol zameraný na riešenie problémov, ktoré vnímajú klienti ako naliehavé. Predovšetkým sa opakujú **problémy komunikačné, osobnostné, emocionálne, zvládanie záťažových a konfliktných situácií, zvládanie depresívnych, úzkostných stavov, problémové rodinné vzťahy, výchovné problémy, zvládanie rozvodu u mal. detí aj manželov, sexuálne problémy, problémy so závislosťou**.
- f. Najzraniteľnejšou klientelou sú: klienti slobodní a ovdovelí, vo veku do 25 rokov a nad 50 rokov, tí majú problém s riešením záťažových situácií; slobodní klienti prevažovali pri riešení úzkostných, depresívnych stavov; klienti ovdovelí a žijúci v partnerskom vzťahu dominujú pri riešení výchovných problémov detí; rodičia s nižším vzdelaním prevažujú pri riešení rodinných vzťahov; mladí pracujúci rodičia s malými deťmi vo veku od 39 do 49 rokov boli ohrození vážnou až závažnou depresiou počas pandemického obdobia, klienti rôzneho veku, pohlavia a prichádzajúci s riešením rozmanitých druhov problémov majú problémy s komunikáciou, poradenstvu pre seniorov a smútkovému poradenstvu sa doposiaľ venovala minimálna pozornosť.
- g. V prioritách riešených problémov sa zhodujú vyjadrenia klientov a psychológov.

Aktivity NP sú navrhnuté tak, aby utvorili podmienky na vyššie uvedené problémy, resp. odporúčania a sú založené na dvoch základných princípoch:

- odbornosť – multiprofesionálny tím rodinnej poradne s ťažiskovým zameraním na psychológov umožní efektívnu a včasnú odbornú pomoc klientom poradne
- dostupnosť – spočívajúca v počte odborníkov, ich rozložení na území SR, neobmedzovaniu sa na konkrétnu cieľovú skupinu a v neposlednom rade aj v bezplatnom poskytovaní služieb.

Spôsob realizácie aktivít projektu

Cieľom NP je prispieť k systémovému riešeniu v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácii.

Špecifické ciele NP sú:

- poskytovanie bezplatných poradensko- psychologických služieb v rodinných poradniach
- zavedenie výkonu odborných činností zameraných na prevenciu porúch duševného zdravia klientov, predchádzanie vzniku krízových situácií v živote jednotlivca, páru alebo rodiny alebo zamedzenie ich prehlbovaniu, zamedzenie opakovaniu alebo nárastu už existujúcej sociálnej patológie v živote jednotlivca,

páru alebo rodiny do praxe rodinných poradní prostredníctvom konštituovania

- pracovnej pozície regionálneho/regionálnej koordinátora/ky na podporu rodín a
- pracovnej pozície terénneho/terénnej konzultanta/ky

Cieľovou skupinou NP je každý jednotlivec, pár, rodina - klient, ktorý potrebuje podporu a pomoc a hľadá spôsoby, ako sa orientovať vo svojich problémoch, ktorý sa cíti nekomfortne v dôsledku osobnostného, sociálneho a spoločenského rozpoloženia.

V kontexte Programu Slovensko ide o osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením; seniorov ako FO, ktoré dovŕšili dôchodkový vek; FO v nepriaznivej sociálnej situácii; príslušníkov marginalizovaných komunít vrátane MRK; domácnosti v hmotnej núdzi; osoby so zdravotným postihnutím; mladých dospelých odchádzajúcich z ústavnej starostlivosti; mladých dospelých, plnoleté FO, zotrúvajúce po ukončení ústavnej starostlivosti v CDR do času osamostatnenia sa, najdlhšie do 25 r. veku; domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby; sociálne znevýhodnené rodiny s deťmi ohrozené stratou bývania; zamestnanci v oblasti sociálneho začlenenia vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore.

V rámci uvedených cieľových skupín budú v NP považovaní za **účastníka projektu** zamestnanci v oblasti sociálneho začlenenia vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore.

NP bude realizovaný prostredníctvom hlavnej aktivity s názvom **1. Rozvoj poskytovania poradensko-psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny.**

Predpokladané trvanie aktivity: 43 mesiacov (01/2024 – 07/2027)

Hlavná aktivita bude realizovaná prostredníctvom nasledovných podaktivít:

1.1. Poskytovanie poradensko-psychologických služieb v existujúcich rodinných poradniach

Zodpovedný za implementáciu: prijímateľ NP

Dĺžka implementácie: 01/2024 – 07/2027 (43 mesiacov)

Výstup/y podaktivity: poskytovanie poradensko-psychologických služieb v existujúcich rodinných poradniach

Popis podaktivity:

V prípade existujúcich rodinných poradní ide o (v čase prípravy predkladaného zámeru) pilotné rodinné poradne v Trnave, Nových Zámkoch, Žiline, Humennom a Košiciach.

Noví/é odborní zamestnanci/zamestnankyne rodinných poradní absolvujú vstupné/základné vzdelávanie súvisiace s ich odborných zameraním.

1.2. Dotvorenie siete rodinných poradní v Slovenskej republike a poskytovanie poradensko- psychologických služieb v týchto poradniach

Zodpovedný za implementáciu: prijímateľ NP

Dĺžka implementácie: 03/2024 – 07/2027 (41 mesiacov)

Výstup/y podaktivity: dostupný bezplatný poradensko- psychologický systém v podobe 46 – ich rodinných poradní

Popis podaktivity:

Prostredníctvom podaktivity bude vytvorených 41 rodinných poradní. Vznik rodinných poradní bude prebiehať postupne v období 03/2024 – 06/2025 v cca 6-ich 3-mesačných fázach, pričom počas každej fázy bude vytvorených 6 – 8 rodinných poradní.

Prvá fáza bude zahŕňať vytvorenie rodinných poradní v Bratislave, Trenčíne, Banskej Bystrici, Nitre a Prešove. V ďalších fázach budú rodinné poradne vytvárané tak, aby bolo postupne pokryté územie Slovenskej republiky. Posledná fáza začne v 06/2025. Odborní zamestnanci/zamestnankyne každej novovytvorenej rodinnej poradne absolvujú vstupné/základné vzdelávanie súvisiace s ich odborných zameraním a následne začne každá z novovytvorených rodinných poradní vykonávať svoju činnosť, t.j. poskytovať bezplatné poradensko-psychologické služby.

Dosiahnutie hlavného cieľa NP bude podporené aj prostredníctvom aktivít hradených z paušálu projektu:

- **skvalitňovania výkonu odborných činností v rodinných poradniach** prostredníctvom realizácie supervízií a vzdelávacích aktivít pre odborných zamestnancov/zamestnankyne a zamestnancov/zamestnankyne prvého kontaktu rodinných poradní. Vzdelávania budú rozdelené na vstupné/základné a špecializované/špecifické. Nakoľko ide v prípade supervízií, vzdelávacích aktivít, odborných konferencií a pod. o zvyšovanie kvality výkonu odborných činností pre cieľové skupiny NP zamestnancami/zamestnankyňami NP, účasť na týchto aktivitách sa započítava ako čas výkonu pracovných činností uvedených zamestnancov/zamestnankyň.
- **aktualizácie štandardov rodinných poradní a pilotného overenia týchto štandardov** - štandardy rodinných poradní vytvorených a pilotne overených v rámci NP Rodinné poradne budú používané v praxi všetkých rodinných poradní. Bude zrealizovaná analýza implementácie týchto štandardov vo všetkých rodinných poradniach na Slovensku. Výstup bude obsahovať analýzu skúseností, bariér a rizík spojených s implementáciou štandardov vo všetkých regiónoch Slovenska. Analýza bude založená na kvalitatívnej analýze (fokusové skupiny, pološtrukturované rozhovory). Na základe uvedenej analýzy budú štandardy rodinných poradní aktualizované a následne opätovne pilotne overené v praxi rodinných poradní. Uvedená aktualizácia štandardov rodinných poradní a pilotné overenie týchto štandardov bude zrealizované prostredníctvom spolupráce prijímateľa NP s Inštitútom pre výskum práce a rodiny.
- **monitoringu, rozboru a syntézy poskytovaných služieb rodinných poradní pre potreby tvorby rodinných politík** - v reakcii na neuspokojivý demografický vývoj spojený s častými rozpadmi manželstiev, čo má nepriaznivý dopad na sociálny systém, bude zrealizovaný monitoring poskytovaných služieb rodinných poradní a rozbor v oblasti stability rodín a demografického vývoja a syntézou sledované súvislosti medzi jednotlivými javmi. Rozbor a syntéza bude zameraná na (1.) Zmapovanie súčasného stavu stability rodiny v Slovenskej republike (napr. na základe štatistických dát možno zistiť časovanie rozvodov a rodinné okolnosti); (2.) Najdôležitejšie politické, spoločenské a ekonomické faktory, ktoré spôsobujú destabilizáciu rodiny (napr. faktory: dochádzanie za prácou, nedostatok voľného času, nízky príjem, vzdialenosť od zvyšku rodiny). Táto časť tiež zodpovie otázku, ktoré zmeny verejnej politiky by mohli pomôcť ku stabilite rodinného prostredia (napr. možnosť skrátených úväzkov a práce na doma, kvalitnejšia infraštruktúra, zvyšovanie platov a sociálnych dávok ako rodičovské); (3.) Najdôležitejšie politické, spoločenské a ekonomické faktory, ktoré majú negatívny vplyv na demografický vývoj, konkrétne na pôrodnosť (napr. zvyšovanie nákladov na dieťa, nedostupné bývanie pre mladé rodiny, nedostupné čiastočné úväzky a inštitucionálnej starostlivosti o deti). Táto časť zodpovie tiež otázku, aké opatrenia verejnej politiky môžu pozitívne ovplyvniť pôrodnosť (napr. zníženie odvodov, dostupnosť inštitucionálnej starostlivosti pre deti do 3 rokov a materských škôl, propagácia formy práce na znížený úväzok vo verejnej aj súkromnej sfére, dostupnosť hypoték a nájomného bývania). Metodológia bude zahŕňať prieskum expertných názorov a názorov ďalších kľúčových aktérov v danej oblasti, a to formou dotazníka (vhodné pre výskum názorov expertov), individuálnych rozhovorov (vhodné pre politických aktérov) a fokusových skupín (vhodné pre záujmové skupiny a širokú verejnosť). Výstupy podaktivity budú využité pre tvorbu politík rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny SR v oblasti rodinnej politiky. Uvedené bude zrealizované prostredníctvom spolupráce prijímateľa NP s Inštitútom pre výskum práce a rodiny.
- **Koordinačného výboru NP** - s cieľom zabezpečiť implementáciu aktivít na požadovanej úrovni, vrátane predchádzania potenciálnym problémom súvisiacim s implementáciou bude v rámci NP zriadený Koordinačný výbor (ďalej len „KV“). KV bude poradným a iniciatívnym orgánom žiadateľa, zriadený žiadateľom - na celé časové obdobie realizácie NP a to tak, aby bola od 01/2024 zabezpečená jeho funkčnosť. Úlohou KV o.i. bude koordinovať realizáciu aktivít tak, aby nedochádzalo k duplicitám vykonávania odborných činností rodinných poradní s inými poradenskými systémami (v rezorte zdravotníctva, v rezorte školstva...). KV bude zasadať minimálne raz za štvrťroka. Za proces kreovania KV a tvorbu jeho štatútu s uvedením kompetencií KV je zodpovedný žiadateľ NP. KV bude pôsobiť v dvoch základných kompetenčných líniách:

- koordinácia NP (odborné aktivity) v spolupráci s riadiacim personálom (časový harmonogram realizácie aktivít a flexibilita procesov súvisiacich s ich realizáciou, vyjadrovanie sa k návrhom na prípadné zmeny v NP a pod.),
- odborný dohľad (odborná gescia aktivít, odsúhlasenie odborných výstupov NP a pod).

Predseda/predsedyňa KV bude menovaný/á ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Členmi/členkami KV budú:

2x zástupca/kyňa Ústredia PSVR (námestník/čka sekcie rodiny Ústredia PSVR, 1 zástupca za projektové riadenie),

2 x zástupca/kyňa vecných odborov MPSVR SR,

2x zástupca/kyňa IVPR (riaditeľ/ka IVPR, projektový/á manažér/ka NP),

1x zástupca/kyňa Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky,

1x zástupca/zástupkyňa Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky,

1x zástupca/kyňa Slovenskej komory psychológov,

1x zástupca/kyňa Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie,

1x zástupca/kyňa Slovenskej komory sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce,

1x zástupca/kyňa občianskej spoločnosti,

zástupcovia/kyne ďalších organizácií, združení a pod., relevantných pre výkon činnosti KV.

Na činnosť KV sa neplánujú žiadne výdavky.

- **medializácie a informovanosti verejnosti o zriadení rodinných poradní a ich činnosti** – prostredníctvom tlačových konferencií a správ, sociálnych sietí, webovej stránky, letákov a pod.

Hlavná aktivita, resp. podaktivity sa budú realizovať vo VRR aj MRR.

NP bude realizovaný v súlade s horizontálnymi princípmi s povinnosťou dodržania súladu projektu s Chartou základných práv Európskej únie, rodovou rovnosťou, nediskrimináciou a prístupnosťou osôb so zdravotným postihnutím, ktoré sú definované v Partnerskej dohode SR na roky 2021 – 2027 a v čl. 9 nariadenia o spoločných ustanoveniach, berúc do úvahy Chartu základných práv Európskej únie a povinnosti vyplývajúce z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečenia prístupnosti v súlade s jeho článkom 9, ako horizontálne základné podmienky. Pri implementácii plánovaných aktivít projektu sa budú dodržiavať všetky články Charty ZP EÚ s dôrazom najmä na články Charty ZP EÚ, ktoré sa najviac vzťahujú k plánovaným intervenciám, aktivitám a cieľovým skupinám.

V súvislosti so všetkými plánovanými aktivitami bude zohľadnený v rámci NP:

- princíp rovnosti mužov a žien a princíp nediskriminácie tak, aby nedochádzalo k znevýhodneným podmienkam pre akúkoľvek skupinu osôb a aby boli vytvorené podmienky prístupnosti aj pre osoby so zdravotným postihnutím k fyzickému prostrediu, k informáciám a komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti,
- v rámci oprávnených aktivít zameraných na výber účastníkov v rámci všetkých vzdelávacích aktivít nebude dochádzať k diskriminácii, k znevýhodneným podmienkam na základe pohlavia alebo príslušnosti k akejkoľvek znevýhodnenej skupine.

Okrem hlavnej aktivity budú súčasťou projektu informovanosť a publicita, riadenie projektu a iné podporné činnosti, ktoré majú charakter buď nepriamych nákladov, alebo zostávajúcich nákladov iných ako priamych nákladov na zamestnancov.

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu

NP má ambíciu dotvoriť celoslovenskú sieť rodinných poradní (v konečnom počte 46) a v rámci týchto poradní poskytovať jednotlivcom, párom a rodinám poradensko-psychologické služby a vykonávať preventívnu činnosť;

a prispieť tak k systémovému riešeniu v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácie a riešeniu problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch.

Očakávame, že po skončení NP budú rodinné poradne funkčné a uznávané inštitúcie spĺňajúce podmienky poskytovania odborného poradenstva a že sa stanú súčasťou odborného poradenstva pre verejnosť, ktorá bude takúto službu potrebovať a budú ju vyhľadávať prioritne na základe vysokej odbornosti, územnej a finančnej dostupnosti.

Taktiež očakávame, že počas implementácie NP dôjde k legislatívnemu zakotveniu rodinných poradní, resp. rodinno- poradenského systému, čo prispeje k stabilizácii rodinných poradní ako takých a ku kontinuálnemu pokračovaniu poskytovania služieb rodinných poradní aj po ukončení implementácie NP.

Administratívna, finančná a prevádzková kapacita žiadateľa a partnera

Prijímateľ NP vytvorí pre potreby implementácie NP oddelenie, ktoré bude začlenené do organizačnej štruktúry Ústredia PSVR.

Personálna štruktúra uvedeného oddelenia: vedúci/a oddelenia; asistent/ka; metodici/metodičky; špecialista/ka materiálo-technického zabezpečenia.

Pozícia/počet osôb: Psychológ/Psychologička rodinnej poradne/123 osôb

Pozícia/počet osôb: Sociálny/a pracovník/pracovníčka rodinnej poradne/54 osôb osôb

Pozícia/počet osôb: Regionálny/na koordinátor/ka podpory rodiny rodinnej poradne/46 osôb

Pozícia/počet osôb: Terénny konzultant/ka rodinnej poradne/46 osôb

Pozícia/počet osôb: Zamestnanec/zamestnankyňa prvého kontaktu rodinnej poradne/38 osôb

Pozícia/počet osôb: Iný/á poradca/kyňa rodinnej poradne/51 osôb (z toho 15 osôb na plný úväzok a 36 osôb na čiastočný úväzok)

Rozpočet projektu¹²

Žiadateľ popíše ako bol pripravovaný rozpočet a ako spĺňa kritérium „hodnota za peniaze“, t.j. akým spôsobom bola odhadnutá cena za každú položku, napr. prieskum trhu, analýza minulých výdavkov spojených s podobnými aktivitami, nezávislý znalecký posudok. V prípade, ak príprave projektu predchádza vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti, ktorej výsledkom je, o. i. aj určenie výšky alokácie, je potrebné uviesť túto štúdiu ako zdroj určenia výšky finančných prostriedkov. V prípade využitia paušálnej sadzby ktorej výška je stanovená v nariadení sa spôsob stanovenia sadzby nepožaduje.

Priame výdavky:

skupina výdavkov 521 - mzdové výdavky: 28 491 154,00 €

Indikatívna priemerná mesačná CCP stanovená bola na základe údajov z predchádzajúcich projektov podobného zamerania, prípadne z pracovných pozícií podobného zamerania. Indikatívny počet osobomesiacov predstavuje predpokladaný objem vykonávania činnosti na danej pozícii počas celej doby implementácie príslušnej aktivity projektu, so zohľadnením prípadného postupného obsadenia pracovných pozícií.

Zostávajúce oprávnené výdavky:

skupina výdavkov 956 - paušálna sadzba na pokrytie zostávajúcich oprávnených výdavkov projektu podľa článku 56 NSU (40%): 11 396 462,- € určená na základe priamych nákladov na zamestnancov.

Bude v národnom projekte využité zjednodušené vykazovanie výdavkov? Ak áno, ktorá forma?

Paušálne financovanie oprávnených nákladov okrem priamych nákladov na zamestnancov týkajúcich sa grantov. Vykazovanie oprávnených nákladov na základe paušálnej sadzby sa uskutočňuje podľa nariadenia 2021/1060 čl. 56.

40 % paušálna sadzba na financovanie zostávajúcich oprávnených výdavkov projektu určená na základe priamych nákladov na

¹² V prípade zvýšenia celkových oprávnených výdavkov NP (po jeho schválení komisiou pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027) o viac ako 15 % (a nejde o prípad, kedy je určenie alokácie výsledkom realizovanej štúdie uskutočniteľnosti), RO/SO predloží pred vyhlásením výzvy na schválenie príslušnej komisii pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027 upravený zámer NP.

	zamestnancov.
--	---------------

Merateľné ukazovatele¹³

Cieľ národného projektu	Systémové riešenie v oblasti prevencie duševných chorôb, posilnenie vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácie
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Rozvoj poskytovania poradensko- psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny
Typ merateľného ukazovateľa ¹⁴	výstup
Typ územia	MRR
Kód	PO113
Názov	Počet osôb poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby
Merná jednotka	osoby
Indikatívna cieľová hodnota ¹⁵	330

Cieľ národného projektu	Systémové riešenie v oblasti prevencie duševných chorôb, posilnenie vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácie
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Rozvoj poskytovania poradensko- psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny
Typ merateľného ukazovateľa ¹⁶	výstup
Typ územia	VRR
Kód	PO113
Názov	Počet osôb poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby
Merná jednotka	osoby
Indikatívna cieľová hodnota ¹⁷	28

Cieľ národného projektu	Systémové riešenie v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácii
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Rozvoj poskytovania poradensko- psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny
Typ merateľného ukazovateľa ¹⁸	výsledok
Typ územia	MRR
Kód	PR074
Názov	Klienti, ktorí využili služby
Merná jednotka	počet
Indikatívna cieľová hodnota ¹⁹	21 158

Cieľ národného projektu	Systémové riešenie v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu
-------------------------	---

¹³ V prípade viacerých cieľov projektu / aktivít / merateľných ukazovateľov projektu, doplňte údaje za každý cieľ / aktivitu / merateľný ukazovateľ projektu osobitne. Merateľné ukazovatele projektu musia byť definované tak, aby odrážali výstupy/výsledky projektu a predstavovali kvantifikáciu toho, čo sa realizáciou aktivít za požadované výdavky dosiahne.

¹⁴ V zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sa pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výstup štandardne cieľová hodnota nastavuje ku koncu realizácie národného projektu. Pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výsledok sa štandardne cieľová hodnota nastavuje na obdobie udržateľnosti národného projektu.

¹⁵ V prípade rozdelenia na VRR a MRR je potrebné špecifikovať cieľovú hodnotu za každý typ územia samostatne.

¹⁶ V zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sa pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výstup štandardne cieľová hodnota nastavuje ku koncu realizácie národného projektu. Pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výsledok sa štandardne cieľová hodnota nastavuje na obdobie udržateľnosti národného projektu.

¹⁷ V prípade rozdelenia na VRR a MRR je potrebné špecifikovať cieľovú hodnotu za každý typ územia samostatne.

¹⁸ V zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sa pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výstup štandardne cieľová hodnota nastavuje ku koncu realizácie národného projektu. Pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výsledok sa štandardne cieľová hodnota nastavuje na obdobie udržateľnosti národného projektu.

¹⁹ V prípade rozdelenia na MRR a VRR je potrebné špecifikovať cieľovú hodnotu za každý typ územia samostatne.

	vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácii
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Rozvoj poskytovania poradensko- psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny
Typ merateľného ukazovateľa ²⁰	výsledok
Typ územia	VRR
Kód	PR074
Názov	Klienti, ktorí využili služby
Merná jednotka	počet
Indikatívna cieľová hodnota ²¹	1 410

Uvedte zoznam iných údajov projektu (ak je to relevantné)	
Kód a názov iného údajá	
Merná jednotka iného údajá	

Ďalšie požadované údaje pre monitorovanie ²²	
Názov	
Akým spôsobom sa budú získavať dáta?	

Zoznam prínosov a prípadných iných dopadov, ktoré sa dajú očakávať pre jednotlivé cieľové skupiny ²³		
Prínosy/Dopady	Cieľová skupina / užívateľia NP	Počet ²⁴
Poskytovanie poradensko-psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny – podpora a pomoc klientovi/klientke, prevencia duševných chorôb, posilnenie vzťahov v rodine a zlepšenie medzigeneračnej komunikácie	Klienti/ky, ktorí/é využili služby	22 568
Rozvoj poskytovania poradensko-psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny: <ul style="list-style-type: none"> dotvorenie siete rodinných poradní v Slovenskej republike a poskytovanie poradensko-psychologických služieb v týchto poradniach 	Osoby poskytujúce sociálne alebo asistenčné služby	358

²⁰ V zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sa pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výstup štandardne cieľová hodnota nastavuje ku koncu realizácie národného projektu. Pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výsledok sa štandardne cieľová hodnota nastavuje na obdobie udržateľnosti národného projektu.

²¹ V prípade rozdelenia na MRR a VRR je potrebné špecifikovať cieľovú hodnotu za každý typ územia samostatne.

²² V prípade viacerých údajov, doplňte údaje za každý údaj.

²³ V prípade viacerých cieľových skupín / užívateľov NP, doplňte dopady na každú z nich.

²⁴ Ak nie je možné uviesť početnosť cieľovej skupiny, uvedte do tejto časti zdôvodnenie.

<ul style="list-style-type: none"> • zavedenie výkonu odborných činností (v rámci prevencie, intervencie a poskytovania poradenstva) na prevenciu porúch duševného zdravia klientov, predchádzanie vzniku krízových situácií v živote jednotlivca, páru alebo rodiny alebo zamedzenie ich prehĺbovaniu, zamedzenie opakovaniu alebo nárastu už existujúcej sociálnej patológie v živote jednotlivca, páru alebo rodiny do praxe rodinných poradní - • rozvoj výkonu odborných činností terénnou formou v rodinných poradniach – prostredníctvom zavedenia pracovnej pozície terénneho/terénnej konzultanta/ky a poskytovania poradensko-psychologických služieb v teréne (podľa potreby klientov) • aktualizácia štandardov rodinných poradní a plošné pilotné overenie týchto štandardov 		
--	--	--

Štúdia uskutočniteľnosti vrátane analýzy nákladov a prínosov

Informácie sa vyplňajú iba pre investičné typy projektov.

Existuje relevantná štúdia uskutočniteľnosti ²⁵ ? (áno/nie)	
Ak je štúdia uskutočniteľnosti dostupná na internete , uveďte jej názov a internetovú adresu, kde je štúdia zverejnená	
V prípade, že štúdia uskutočniteľnosti nie je dostupná na internete, uveďte webové sídlo a termín, v ktorom predpokladáte jej zverejnenie (mesiac/rok)	

Verejné obstarávanie

Sumár zrealizovaných VO	
Sumár plánovaných VO	

²⁵ Pozri aj Uznesenie Vlády SR č. 300 z 21.6.2017 k návrhu Rámca na hodnotenie verejných investičných projektov v SR (dostupné na: <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=26598>)

Názov VO ²⁶	
Stručný opis predmetu VO	
Celková hodnota zákazky	
Postup obstarávania	
Metóda podľa finančného limitu	
Začiatok VO	
Stav VO	
Predpokladaný dátum ukončenia VO	
Poznámka	
Aktivita	
Hodnota na aktivitu z celkovej hodnoty VO	

Identifikácia rizík a prostriedky na ich elimináciu

Riziko ²⁷	
Názov rizika 1	Nezáujem o služby rodinných poradní.
Popis rizika	Jednotlivec, pár, rodina pri riešení problémov v rodine, manželstve a v medziľudských vzťahoch z dôvodov nedôvery k štátnym organizáciám a z dôvodu predsudkov nevyhľadá odbornú pomoc v rodinnej poradni.
Závažnosť	Stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Dostatočná propagácia rodinných poradní.
Názov rizika 2	Personálne riziká
Popis rizika	Riziká súvisiace s obsadením novovytvorených pracovných miest v rodinných poradniach.
Závažnosť	Stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Žiadateľ po podpise zmluvy o NFP zabezpečí začiatok procesov výberových konaní na novovytvorené pracovné pozície, pričom budú klásť dôraz na osobnostné predpoklady a odbornosť účastníkov v danej oblasti, aby bola zabezpečená efektívna realizácia odborných činností v rámci projektu.
Názov rizika 3	Zabezpečenie kvalitného odborného personálu.
Popis rizika	V súčasnosti je nedostatok kvalifikovaného personálu na trhu práce.
Závažnosť	Stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Nástupné a priebežné školenia odborného personálu.

Prílohy

1. Celkový rozpočet projektu

²⁶ Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu relevantných verejných obstarávaní. V prípade, ak sú VO realizované v rámci paušálnej sadzby, uvedená tabuľka sa nevyplní.

²⁷ Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu rizík.

Vypracoval: (odbor stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny MPSVR SR, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Inštitút pre výskum práce a rodiny)